

Den sjarmerende folkeopplyseren

Her følger en begrunnelse for hvorfor Peder Kjøs får Formidlingsprisen 2013.

Retningslinjer:

«Vedkommende skal ha deltatt i det offentlige rom med psykologifaglige perspektiver formidlet på en forståelig og fortjenestefull måte. Tyngde i budskapet bør balanseres med hyppighet i media.»

Begrunnelse:

«Forskningsformidling» kan handle om å bringe nye forskningsresultater ut til allmennheten eller om å få psykologifaglig kunnskap integrert i andre fagfelt, eksempelvis illustrert ved at vitnepsykologi blir pensum på juss. Formidling kan imidlertid også handle om folkeopplysning, i den betydning at forskningsbasert kunnskap brukes sammen med klinisk erfaring for gi råd og besvare spørsmål om barneoppdragelse, samliv, seksualitet osv.

Årets prisvinner befinner seg i denne folkeopplysningstradisjonen. Gjennom flere år har han bygget seg opp til et navn journalistene etterspør når det gjelder temaet sex og samliv. Fra å være fast samlivsspaltist i kvinnemagasinet KK, som leses av 500 000 kvinner hver uke, har prisvinneren gjennom 2013 blitt stadig mer synlig i de større nyhetsavisene - Aftenposten, VG, Dagbladet, Dagsavisen, Østlandssendingen, Stavanger Aftenblad, Fedrelandsvennen, Budstikka, foruten TV2/Egmonts foreldresatsing Klikk.no. Alene representerer han 14 % av PSIs synlighet i nyhetsbildet. Det innebærer 128 av 927 registrerte nyhetsartikler i magasiner, papir- og nettaviser. I tillegg kommer etermediene.

Psykologer har blitt kritisert for å være så stille i samfunnsdebatten, noe som dagens prisvinner ikke er. Nylig deltok han i ekspertpanelet til NRKs Debatten – med et gjennomsnittlig seertall på en halv million seere hver torsdag - i en diskusjon om merkeklær. Etter opptredenen i Debatten leste vi om ham i Dagsavisen-spalten «Navn i mediene».

Parallelt med Debatten-sendingen på TV pågår en metadebatt med hashtaggen #nrkdebatten på Twitter. Her tvitrer folk kommentarer til Debatten. PSIs representant i panelet ble sitert i 14 tweets til tusenvis av følgere i løpet av sendingen. Han har en egen Twitter- og Facebook-profil, som han bruker aktivt til å kommunisere forskning og praksiserfaring - altså ikke bare enveisformidling, men moderne toveiskommunikasjon. Sammen med kollega Guro Øiestad opprettet han i høst bloggspalten «Pingpong» på Psykologforeningens nettsider.

Kjernen i prisvinnerens budskap er selvaksept - betydningen av å godta seg selv slik man er. På bakgrunn av forskning så vel som bred klinisk erfaring formidler han hvordan kvinner hemmer egen selvutvikling grunnet tanker om hvordan de *bør* være for å være attraktive – som forestillinger om ikke å ha kroppslukt eller ikke gå på do så det høres. For mange lesere utvider han forestillingen om hva som er normalt – som å like porno eller ha seksuelle fantasier som går helt på tvers av hva man kan tenke seg å gjøre i virkeligheten. Ikke minst favner han med sin stemme menneskets sårbarhet. I den offentlige debatten f.eks. om merkeklær for barn markerer han seg som *psykolog* – med kunnskap om menneskets behov for eksempel for aksept av gruppen. I denne sammenhengen blir

han en motstemme til tradisjonell moralisme. Prisvinneren representerer en ung mannsstemme, som bygger opp kvinnens selvbilde, normaliserer tabutemaer - og snakker en streng feministisk tradisjon fra 70-tallet midt imot. Tidvis politisk ukorrekt, alltid uredd og autonom.

I tillegg til virksomheten som folkeopplyser viser prisvinneren en bredde i sin formidling som strekker seg fra kronikker i TNPF om film og populærkultur til fagkritiske innlegg med skarpt blikk for prinsipielle, vitenskapsteoretiske problemstillinger i psykologifaget. Sammen med sin psykologkone deltar han med tydelig stemme i debatten om evidensbasering av psykoterapi, Nylig deltok han i Jon Elster og Harald Eias konkurranse om å begrunne sentrale påstander i Bourdieus sosiologiske analyser.

På instituttet har årets vinner jobbet med å rekruttere flere mannlige psykologstudenter til profesjonsstudiet, ved å etablere fokusgrupper og utforske hvilke prosesser som fører til at menn velger å studere psykologi. Resultatene fra undersøkelsene ventes snart.

Årets vinner av formidlingsprisen representerer en ung, mannlig psykolog som skoleflinke gutter i puberteten kan identifisere seg med.

Han er stipendiat i prosjektet «Skilsmisser i barnefamilier», og om dere ikke har gjettest det ennå, heter han **Peder Kjøs**.

Gratulerer!

Komite: Ingela Lundin Kvalem, Svein Harald Milde og Siri Gullestad